

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Mathis Lunde, 61 26 61 61

Innspill til Kunnskapsgrunnlag om økologisk tilstand i norsk skog og utredning av tiltak

Statsforvalteren i Innlandet takker for invitasjon til å komme med innspill til rapporten «Kunnskapsgrunnlag om økologisk tilstand i norsk skog og utredning av tiltak». Vi gav innspill til «Tiltak for å opprettholde og forbedre økologisk tilstand i skog» den 03.02.2023 med flere av tiltakene som er foreslått i denne rapporten. De fleste av tiltakene rapporten presenterer, og de ulike faktorene som påvirker økologisk tilstand i skog, går hånd i hånd med et kunnskapsbasert aktivt skogbruk.

Innlandet er Norges største skogfylke og skogen har en vesentlig rolle i det nasjonale arbeidet for å nå FNs bærekraftsmål, og for å redusere klimautslipp. Skog utgjør ca. 26,6 millioner dekar eller 51 prosent av alt areal i Innlandet. 44 prosent av skogarealet er produktivt skog. Statsforvalteren i Innlandet har i samarbeid med fylkeskommunen og skognæringa i Innlandet utarbeidet en egen tiltaksplan for skog- og tresektoren for perioden 2022-2025. Den synliggjør mange viktige næringsutviklingstiltak og er forankret i Bioøkonomistrategien for Innlandet 2017-2024. Planen viser tiltak som fremmer et rasjonelt bærekraftig skogbruk, der hensyn til biologisk mangfold og friluftsliv er en forutsetning for driften.

Revidering av Forskrift om berekraftig skogbruk

Som nevnt i vårt innspill til «Tiltak for å opprettholde og forbedre økologisk tilstand i skog», framstår *forskrift om berekraftig skogbruk* som noe utdatert, og etter vår mening bør denne revideres for å løfte utviklingen videre, og bli tydeligere på hvordan et bærekraftig skogbruk skal drives i henhold til samfunnets krav. Konkrete forslag til endringer eller tillegg:

- Minstealder for hogst. Norsk PEFC skogstandard har i dag en bestemmelse om minstealder for hogst, og vi mener dette også bør framgå av forskrift. En innføring av minstealder for hogst vil ikke direkte føre til forlenget omløpstid og bedre økologisk tilstand, men det vil bidra til økt forståelse for betydningen av skogens alder ved hogsttidspunkt. Det gir også økt opptak av karbon, og det kan bidra til en jevnere og mer forutsigbar avvirkningsstrategi på eiendomsnivå.
- Livsløpstrær. I *berekraftforskriften* er det krav om 5 livsløpstrær per hektar. Vi mener dette bør økes til 10 trær per hektar, da livsløpstrær har mange viktige funksjoner i skogen, i

tillegg til at tilgang på død ved generelt bør økes i aktivt drevet skog. Dette vil også gi samsvarer mellom forskrift og kravene i Norsk PEFC skogstandard.

«Utredning av tiltak og virkemidler som er relevante for å opprettholde og forbedre økologisk tilstand i skog»

Figur 2 på side 135: Tidslinjene for i hvilke hogstklasser de forskjellige tiltakene iverksettes bør revideres. Det er i hogstklasse 2 og 3 vi former framtidsskogen. Derfor må tiltak som «øke andelen lukka hogster», «øke gjensetting av store grove lauvtrær», «forlenge omløpstiden» og «øke ivaretagelse av økologisk funksjon i kantsoner ved hogst» også inngå som en del av tiltakene i hogstklasse 2 og 3. Vi skjønner at de fleste konkrete tiltakene må gjennomføres og får størst innvirkning i de senere hogstklassene, men det bør også vises at det kan gjøres tiltak i yngre hogstklasser for å få en bedre effekt i framtiden.

Tiltak «Øke andelen lukket hogst»

Lukket hogst er et vidt begrep, som omfatter flere forskjellige hogstformer; selektiv hogst, småflatehogst, gruppehogst og skjermstillingshogst for å nevne noen. Når denne rapporten bare bruker begrepet lukket hogst, så antar vi at det er et samlebegrep for alle disse hogstformene.

Vi er positive til et ønske om økning i bruk av lukket hogst, da dette kan bidra til en større variasjon i skogen. For å unngå forringelse av sunnhet og redusert produksjon, må lukket hogst gjennomføres på arealer som er egnet for det. Forberedelseshogster eller tiltak i ungskogpleie- og tynningsfase kan gjøre flere arealer eigna for framtidige lukkede hogstformer. Det må sees i sammenheng med det foreslåtte tiltaket «Restrukturering av skog gjennom småflatehogst i tynningsfelt». Forberedelseshogst i yngre hogstklasser er av vesentlig betydning for at vi kan øke andelen lukket hogst i framtiden.

Generell økning i tynningshogst kan bidra til å øke sunnheten og enkelttre-stabilitet i skogen, som gir større fleksibilitet ved valg av hogsttidspunkt og hogstform.

Selv om vi er positive til å øke andelen lukket hogst, vil vi også nevne at bedre og mer stedstilpasset skogskjøtsel generelt, vil bidra til å bedre den økologiske tilstanden i skog. Blant annet er ca. 25% av det produktive skogarealet i Innlandet definert som vernskog opp mot fjellet. Dette er skog med lav produksjon og ofte med individpreget stabilitet. Klimaet i disse høydelagene kan by på utfordringer for foryngelse og stabilitet. Riktig valg av hogstform og treslag kan bidra til å øke skogressursen og bevare et sammenhengende skogbilde over tid.

Tiltak «Ungskogpleie med sikte på å bedre økologisk tilstand»

Ungskogpleie er det tiltaket som former framtidsskogen mest. Det er i ungskogpleien vi velger treslag, treantall, legger til rette for framtidig produksjon, et variert skogbilde og hensynet til det biologiske mangfoldet. Stedstilpasset ungskogpleie både i tid og rom vil være et av de mest effektive virkemidlene for å tilrettelegge for et variert skogbilde i framtiden. Skogbruksplan er et viktig verktøy for å velge riktige tiltak både for skogeiere og skogbruksfunksjonærer. Økt kunnskap og kvalitet i skogbruksplanleggingen vil være viktig for flere av tiltakene som bedrer økologisk tilstand i skogen.

Tiltak «Øke ivaretagelse av økologisk funksjon i kantsoner ved hogst»

Intakte kantsoner skal bevares, men dessverre har mange kantsoner en «dårlig» økologisk funksjon. Statsforvalteren i Innlandet er opptatt av å fremme skjøtsel av kantsoner som et tiltak for å bedre den samla økologiske funksjonen av kantsoner. Skjøtselen må også tilpasses kantsonens funksjon

som vern mot erosjon eller fysiske påvirkninger der det er avgjørende. Gjennom dialog og fagdager med kommunal forvaltning og skogbruksnæringen, ser vi at en aktiv skjøtsel er ønskelig, men også utfordrende. Det er store lokale variasjoner og forutsetninger som gjør at tiltakene må tilpasses lokalt. Kompetanseformidling og spredning av kunnskap er derfor et viktig tiltak for å bidra til å øke ivaretagelsen av kantsoners økologiske tilstand ved hogst.

Tiltak «Raskere gjennomføring av treffsikkert skogvern»

Tabell 15 på side 165 lister opp fem forslag til virkemidler. Dette er gode og viktige forslag, men vi mener at ytterligere tiltak er nødvendig for å nå målet om 10 % skogvern innen rimelig tid samtidig som det er de riktige arealene som vernes ut fra representativitet. Frivillig vern av skog har til i dag vært en vellykket ordning for å dempe konflikter mellom skogbruk og miljøvern, og bidrar med økt areal skogvern. Vi er imidlertid i tvil om at tradisjonelt frivillig vern fremover vil klare å fylle de manglene vi nå står igjen med for å sikre ønsket variasjonsbredde. Spesielt arealer i lavereliggende, høyproduktive områder er underrepresentert i dagens vern. Vi tror dette kan bli vanskelig, selv med økt budsjettbevilgning, økt kapasitet og innsats. Tiltak for å øke tempo i skogvernet utover de foreslåtte virkemidlene kan tenkes løst på flere ulike måter. Myndighetsstyrt vern vil kunne sikre representativitet, men kan samtidig være konfliktfylt, og ødelegge det gode samarbeidet vi i dag har mellom vernemyndighetene og skogeiersiden. Et alternativ kan derfor være å endre dagens erstatningsregler for å i større grad gjøre det lønnsomt for skogeiere med «mangelskogtyper» å tilby skog for vern. Dette trenger ikke bare å gjelde skog som er svært viktig for tømmerproduksjonen, men også for eksempel flommarksskog der lauvdominans med dagens beregning gir lav erstatning. Vi ser for oss at det også kan bli nødvendig å senke terskelen for å ta mot tilbud hovedsakelig bestående av restaureringsareal. Dette gjelder særlig i regioner der et vedvarende intensivt skogbruk gjør at vi ikke finner store verneverdier i dag.

Tiltak «Bedre ivaretagelse av truet natur»

Vår erfaring så langt med prioriterte arter og utvalgte naturtyper, er at dette er en form for juridisk beskyttelse som ikke står like sterkt forvaltningsmessig som vern etter naturmangfoldloven. Vi foreslår derfor å heller styrke arbeidet med skogvern fremfor prioriterte arter og utvalgte naturtyper.

Med hilsen

Eva Christine Skagestad (e.f.)
avdelingsdirektør

Mathis Lunde
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet

Landbruksdirektoratet

Postboks 5672, Torgarden

Postboks 56

7485

7701

TRONDHEIM

STEINKJER

